

Tallinna koolides seksuaaltervisealaseid grupitöid läbi viinud koolitajate tagasiside

2011 a

Kogemused koolitajana on valdavalt positiivsed. Koolides kogesime sooja vastuvõttu nii personali kui õpilaste poolt. Järjest enam veendusime käsitletud teemade aktuaalsuses ja vajalikkuses. Kõnekas näide on ehk see kui ühes koolis leidsid õpetajad, et kõik tunnid enne seda koolitust oleks võinud sama hästi ära jätta, kuna lapsed ei suutnud suurest ootusest ja elevusest keskenduda.

Loenguid läbi viies tõdesime, kui vähe on õpilastel teadmisi. Paljude gruppidega oli vaja anatoomiast pihta hakata. Ka gruppide seas, kes olid varem saanud seksuaaltervise loenguid, **tuli välja palju väärhoiakuid ja müüte.** Nähtavasti **peab see töö olema järjepidev**, kuna informatsiooni hulk on suurem, mis koolitustel edasi anname ning noored haakuvad ikka sellega, mis hetkel nende elus aktuaalne on ja see osa jääb ka meelde. Kõnetava teema fookus teismeeas võib muutub oluliselt juba aastaga.

Kõige suurem väljakutse on olnud koolitust läbi viia 5. klasside poistega. Seksuaalsusega seotud teemad tekitavad suurt elevust. Alates 7. klassist käituvad nad juba vaoshoitumalt, mistõttu on lihtsam aktiivõppe meetodeid kasutada. Tüdrukute puhul olenes grupi aktiivsus ja hoiak väga konkreetsest grupist, mitte niivõrd klassist. Alates 5. klassist sai juba hästi rakendada **aktiivõppe meetodeid.**

Raskusi on mõnel korral valmistanud grupisisesed suhted. Kui grupis on tõrjutud lapsi või tugevalt domineerivaid grupiliidreid, siis oleme püüdnud tekkivaid situatsioone ära kasutada **sotsiaalsete oskuste arendamiseks**, kuid pooleteise tunniga, olulisi muutusi tekitada ei ole võimalik.

Tagasiside õpilastelt oleme küsinud grupitööde lõpus ja **positiivset tagasisidet tuli igalt grupilt.** Ka nendelt gruppidele, kes grupitöö alguses olid kinnised ja skeptilised. Tüüpilised kommentaarid õpilastelt on olnud - **ärme veel lõpeta, seda loengut peaks sagedamini olema, kas te tulete tagasi, mulle meeldis, kuidas te neid teemasid käsitlesite jne.** Meie jaoks näitab see teema aktuaalsust selles vanuseastmes ja et julge ja avameelne teemakäsitlus õigustab ennast.

Tagasiside õpetajatelt on olnud äärmiselt positiivne. Korduvalt on väljendatud rõõmu selle üle, et kõnealuseid teemasid käsitleb keegi väljastpoolt koolisüsteemi. Oma õpetajad kurdavad, et nende puhul hakkab segama roll, mis on juba välja kujunenud. Ka õpilased on väljendanud, et on imelik, kui bioloogia õpetaja järsku hakkab rääkima suguelunditest ja järglaste saamisest. Tunneme koolitajatena ka ise, et lihtne on astuda kooli sisse konkreetse teemaga, ilma et õpilastel meie kohta eelteadmisi või väljakujunenud arvamust oleks.

Õpetajad on kiitnud ka töökorraldust. Hoolimata sellest, et oleme pidanud korduvalt selgitama oma formaati ja nõudma väikeseid gruppe, on ka õpetajad tagasisides nõustunud, et nii aktuaalsete ja ka tabude teemade käsitlemiseks ei tohiks grupp väga suur olla.

Positiivse aspektina on välja toodud ka koolitajate vanust ja sugu. Poistele räägib noor meesterahvas ja tüdrukutele räägib noor naisterahvas. Sedasi on kergem õpilastega kontakti saavutada, kui seda oleks keskealisel õpetajal.

Osad õpetajad kasutasid võimalust ka anda koolitajatele nõu teemade osas, juhul kui midagi on olnud aktuaalne või on nad märganud probleemseid hoiakuid, käitumisi.

Lisaks on märkimisväärselt oluline aspekt ka koolitajatele, et kui teha **regulaarselt tööd noortegruppidega, siis tekib järjest enam vilumust ja tunnetust**, kuidas erinevate gruppideni jõuda nende jaoks oluliste teemadega.

Kõikides koolides väljendati tänulikkust projekti eest ja tunti huvi jätkuva koostöö suhtes.